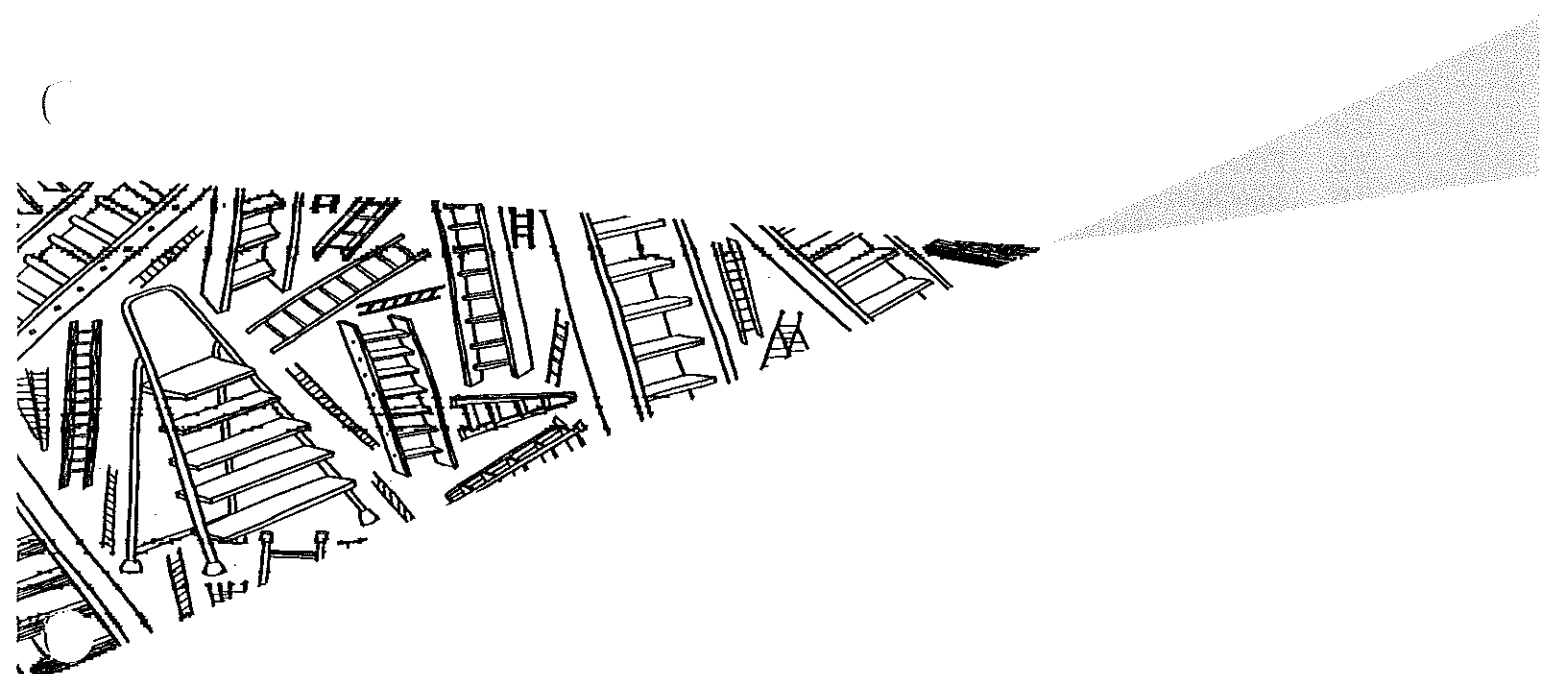

Eskilstuna kommun

Granskning av system för kontroll och uppföljning av upphandlad verksamhet / verksamheter i enskild regi

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	4
2.1. Bakgrund	4
2.2. Syfte och avgränsning.....	4
2.3. Revisionsfrågor	4
2.4. Revisionskriterier.....	5
2.5. Metod.....	5
3. Nationella direktiv	6
3.1. Kommunallagen	6
3.2. Socialtjänstlagen (SoL)	6
3.3. Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).....	6
3.4. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	6
3.5. Föreskrifter och allmänna råd inom socialtjänstens område	7
3.6. Skollagen (2010:800)	7
3.7. Allmänna råd och kommentarer för kvalitet i förskolan	7
3.8. Kommunens tillsynsansvar.....	8
3.9. Krav på enskilda förskolor	8
3.10. Godkännandekrav	9
4. Direktiv och krav i Eskilstuna kommun	10
4.1. Enskilda förskolor.....	10
4.2. Äldreomsorg.....	11
4.3. Kommentar och bedömning	13
5. System för tillsyn och uppföljning	14
5.1. Enskilda förskolor.....	14
5.2. Äldreomsorg.....	16
5.3. Kommentar och bedömning	17
6. Upphandlingsfunktionens ansvar	18
6.1. Kommentar och bedömning	19
7. Rapportering till nämnderna	19
7.1. Enskilda förskolor.....	19
7.2. Äldreomsorg.....	19
7.3. Kommentar och bedömning	20

Bilagor:

Bilaga 1 Källförteckning

1. Sammanfattning

Ernst & Young har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eskilstuna kommun genomfört en granskning rörande tillsyn och uppföljning av verksamheter i extern regi. Granskningen har avgränsats till att omfatta vuxennämnden, barn- och utbildningsnämnden samt Torshälla stads nämnd.

Syftet med granskningen har varit att belysa om vuxennämnden, barn- och utbildningsnämnden samt Torshälla stads nämnd har ändamålsenliga system som säkerställer möjligheter till uppföljning och kontroll av upphandlade verksamheter samt säkerställer en regelbunden och systematisk tillsyn över verksamheter i enskild regi. Inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde har granskningen begränsats till att omfatta enskilt driven förskoleverksamhet.

Rörande enskild förskoleverksamhet har kommunen tagit fram riktlinjer. Riktlinjerna reglerar både vilka krav som ställs i samband med att en aktör vill starta enskild verksamhet samt även kommunens rätt och möjlighet till insyn i verksamheten. Årligen kräver kommunen in verksamhetsberättelser. Förutom detta genomförs vart tredje år ett omfattande tillsynsbesök då styrdokument och verksamhetens kvalitet granskas och diskuteras med företrädare för respektive förskola.

Barn- och utbildningsnämnden samt Torshälla stads nämnd erhåller sammanfattande rapporter från genomförda tillsynsbesök. Nämnderna har också möjlighet att genomföra oanmäld tillsyn. Detta görs då klagomål inkommit och uppföljande besök är nödvändigt. Tillsynsrapporterna läggs dock inte upp på kommunens hemsida.

Utifrån granskningen av uppföljning och tillsyn av de enskilda förskolorna har vi identifierats följande förbättringsområden:

- ▶ I samband med tillsynsbesöken i förskolorna bör nämnderna framgent även genomföra ett mindre antal intervjuer för att säkerställa barn- och föräldraperspektivet i tillsynen.
- ▶ Kommunen bör årligen begära in mer omfattande rapportering från de enskilda förskolorna, såsom verksamhetsplan, sammanställningar av inkomna klagomål samt resultat från internt genomförda brukarundersökningar. Detta bör göras för att i möjligaste mån säkerställa god kvalitet i verksamheterna även de år då tillsynsbesök inte genomförs.
- ▶ Tillsynsrapporter bör läggas upp på kommunens hemsida för att än bättre i enlighet med lagstiftningen bereda allmänheten möjlighet till insyn i den externt drivna verksamheten.
- ▶ Nämnden bör i den egna förvaltningsberättelsen införa ett avsnitt om tillsyn och uppföljning av de externt drivna verksamheterna. Detta bör göras för att både nämnden och allmänheten ska få ytterligare information om de externa verksamheterna.

Inom vuxennämndens område har nyligen de två externa verksamheterna upphandlats på nytt; Eskilshems demensboende samt Snopptorps hemtjänstområde. I granskade förfrågningsunderlag och avtal ställs omfattande krav på verksamheterna med utgångspunkt i gällande lagstiftning. Kraven rör bland annat införande av kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2006:11 och SOSFS 2005:12. Vidare framgår möjligheterna för kommunen att inhämta den information som krävs för att kunna utöva kontroll och tillsyn.

Uppföljningar av de upphandlade verksamheterna görs vartannat år genom insamlande av fakta, granskning av rutiner och verksamhetsbesök. Avstämningar görs mot avtal. Konstate-

ras brister tas en åtgärdsplan fram som senare följs upp. Månatlig statistik för avvikelser tillsänds medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS). MAS genomför också vartannat år tillsynsbesök i verksamheterna. Utgångspunkten för besöken är hälso- och sjukvårdslagen, och går ut på att följa upp att den medicinska verksamheten bedrivs enligt lagstiftningen.

Varje genomförd uppföljning/tillsyn renderar i en rapport som presenteras för vuxennämnden. Rapporteringen ser likadan ut för de externa som de interna verksamheterna för att än bättre möjliggöra jämförelser mellan verksamheterna.

Kommunens upphandlingsfunktion deltar vid utformning av kravspecifikationer inför upphandling av verksamhet. Några dokumenterade rutiner för hur samarbete ska se ut finns dock inte.

Vi har utifrån granskningen av uppföljning och tillsyn av upphandlade verksamheter inom vuxennämndens ansvarsområde identifierat följande förbättringsområden:

- ▶ Nämnden bör utöka kraven på rapportering rörande kvalitet i utförarnas tjänster, framför allt under de år då uppföljningsbesök/tillsynsbesök inte görs
- ▶ Nämnden bör ställa krav på rapportering av resultat från de brukarundersökningar de externa verksamheterna själva genomför. Nämnden bör även ställa krav på rapportering av inkomna klagomål
- ▶ Nämnden bör se över de interna styrdokumenterna för att säkerställa enhetlig benämning av lagar och regler

Inom ramen för upphandlingsfunktionens ansvar i upphandlingsprocessen av verksamhet inom vuxennämndens område har vi identifierats följande förbättringsområden:

- ▶ För att undvika otydligheter rörande ansvaret i upphandlingsprocessen bör en dokumenterad rutinbeskrivning tas fram som beskriver ansvarsfördelningen mellan upphandlingsfunktionen och facknämnd/förvaltning
- ▶ Rutiner för hur erfarenheter från tidigare genomförd upphandling tas omhand bör införas för att i möjligaste mån undvika upprepning av tidigare fel och brister

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Antalet externa utförare av kommunalt finansierad verksamhet ökar.

Även om kommunen väljer att upphandla och beslutar att verksamhet ska bedrivas på entreprenad har kommunen och dess nämnder kvar ansvaret för verksamheten. Innan en kommun lämnar över kommunal verksamhet ska fullmäktige tillse att kommunen tillförsäkras en möjlighet till kontroll och uppföljning av verksamheten. Genom avtal ska kommunen dessutom tillförsäkras information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn i hur verksamheten bedrivs (KL 3 kap. 19 §).

För att säkerställa att entreprenören fullgör sina åtaganden måste kvaliteten regleras i avtalen, likaså hur uppföljning av verksamheten ska ske. Det innefattar bl.a. att ansvarig nämnd informeras om resultatet av entreprenörens egna uppföljningar/utvärderingar, hur utföraren ska medverka i kommunens uppföljningar samt nämndens insyn i företagets ekonomiska ställning.

Revisorerna har utifrån sin väsentlighets- och riskbedömning diskuterat vikten vid att nämnderna har en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av upphandlade verksamheter samt har byggt upp system som säkerställer en systematisk och regelbunden tillsyn.

2.2. Syfte och avgränsning

Granskningen syftar till att belysa om vuxennämnden, barn- och utbildningsnämnden samt Torshälla stads nämnd har ändamålsenliga system som säkerställer möjligheter till uppföljning och kontroll av upphandlade verksamheter samt säkerställer en regelbunden och systematisk tillsyn över verksamheter i enskild regi. Inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde begränsas granskningen till att omfatta enskilt driven förskoleverksamhet.

Granskningen avser vuxennämnden, barn- och utbildningsnämnden samt Torshälla stads nämnd.

2.3. Revisionsfrågor

Utifrån syftet med granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Vilka krav/kriterier ställs på entreprenören i förfrågningsunderlag och avtal? (kvalitetskrav, krav på utvärdering av verksamhet, kvalitetsarbete etc.)
- Vilka krav ställs på förskolor för att erhålla etableringsrätt i kommunen?
- Hur regleras möjligheterna till uppföljning och kontroll i avtal/godkännande?
- Vilka krav ställs på entreprenören beträffande rapportering av egna utvärderingar/uppföljningar samt medverkan i kommunens uppföljning? Ger avtalet t.ex. kommunen möjlighet att ta del av brukarundersökningar och klagomål från brukare?
- Hur regleras allmänhetens möjlighet till insyn i avtal?
- Vilka system har nämnden för att utöva kontroll och uppföljning av upphandlad verksamhet/enskilt driven verksamhet? Vilka komponenter ingår (brukarperspektiv, professionellt perspektiv, avtals-/dialoguppföljning etc.)?
- Hur används resultat av kontroll och uppföljning? Vilka beslut/åtgärder vidtas vid eventuella brister?

- ▶ Hur sker rapportering av uppföljning och kontroll till nämnden?
- ▶ Vilka system har nämnden för att regelbundet och systematiskt genomföra tillsyn över verksamheter i enskild regi?
- ▶ Hur hanteras resultatet av tillsynen och ev. upptäckta kvalitetsbrister? Vilka åtgärder vidtas?
- ▶ Vilken rapportering av tillsyn sker till nämnden?

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen (1991: 900)
- ▶ Socialtjänstlagen (2001: 453)
- ▶ Hälso- och sjukvårdslagen (1982:736)
- ▶ Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993: 387)
- ▶ Skollagen (2010:800)
- ▶ Föreskrifter och allmänna råd

2.5. Metod

Granskningen baseras på intervjuer med följande funktioner:

- ▶ Förvaltningschefer
- ▶ Tjänstemän vid förvaltningar som arbetar med upphandling/godkännande, uppföljning, tillsyn etc.
- ▶ Tjänstemän vid upphandlingsenheten

Underlag för granskningen utgörs vidare av dokumentation beträffande uppföljning av upphandlad verksamhet samt tillsyn av enskilda förskolor, t.ex. förfrågningsunderlag, avtal/överenskommelser, kvalitetsuppföljningar och resultat av tillsynsbesök etc.

Samtliga intervjuade har beretts tillfälle att faktagranska rapporten för att säkerställa att den bygger på korrekta fakta och uttalanden.

3. Nationella direktiv

Detta avsnitt ger en översiktlig beskrivning av lagar och andra direktiv som är av relevans för granskningen.

3.1. Kommunallagen

Kommunallagen reglerar kommunernas och landstingens organisation och ansvarsområden. I 6 kap. 7 § Kommunallagen regleras nämndernas ansvar för att inom sitt ansvarsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. I kapitlet regleras också nämndernas ansvar för att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Kommunallagen ställer krav på uppföljning och utvärdering.

Överlämning av kommunal verksamhet får endast ske om kommunen ges möjlighet att granska och följa upp verksamheten. 3 kap. 19 § Kommunallagen ger möjlighet till insyn i enskild verksamhet för medborgarna i sådan verksamhet som kommunen sluter avtal med. Detta ska regleras när avtal sluts. De uppgifter som efterfrågas får dock inte strida mot sekretesslagen.

Då det råder fri etableringsrätt inom förskolan upprättas inte avtal på motsvarande sätt som för upphandlad verksamhet.

3.2. Socialtjänstlagen (SoL)

Enligt socialtjänstlagen (SoL) ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. De ska utföras av personal med lämplig utbildning. För att erhålla hjälp eller vård enligt SoL måste en biståndsbedömare göra en biståndsutredning och därefter kan beslut fattas om eventuellt bistånd. SoL inkluderar Lex Sarah, vilket är en meddelandeplikt för anställda inom omsorgs- och verksamheter. Lagen stadgar att anställda inom omvårdnad av äldre eller funktionshindrade är skyldiga att anmäla eventuella avvikelser till ansvarig nämnd.

3.3. Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) reglerar verksamhet inom hälso- och sjukvård. Lagen bestämmer att medicinska insatser ska vara av god kvalitet och tillgodose vårdtagarens behov av trygghet. Vården ska vara lättillgänglig och så långt som möjligt utformas i samråd med patienten.

Medicinska insatser ska ges efter bedömning av sjuksköterska/sjukgymnast, arbetsterapeut eller efter ordination/bedömning av läkare. Kommunen har det medicinska ansvaret upp till och med sjuksköterskenivå.

Lex Maria är en del av Patientsäkerhetslagen (2010:659), och reglerar sjukvårdspersonalens skyldigheter. I Lex Maria fastställs att avvikelser som resulterat i att patienten skadats eller riskerar att skadas ska rapporteras till Socialstyrelsen.

3.4. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Lagen om stöd och service till funktionshindrade (LSS) garanterar personer med funktionshinder goda levnadsvillkor. I lagen finns tio definierade insatser, exempelvis personlig assistans och boende med särskild service för vuxna. Både LSS och SoL innehåller en anmälningsplikt, Lex Sarah, vilket innebär att eventuella missförhållanden ska anmälas till den som

är ansvarig för verksamheten. Om ingen förbättring äger rum finns en skyldighet för den som är ansvarig att anmäla till ansvarig tillsynsmyndighet, i det här fallet berörd nämnd. Är missförhållandet av allvarig karaktär ska verksamheten själv anmäla till Socialstyrelsen. Kommunen är ansvarig för största delen av insatserna som görs och landstinget ansvarar för rådgivning.

3.5. Föreskrifter och allmänna råd inom socialtjänstens område

Föreskrifter från Socialstyrelsen är kommuner tvungna att implementera. Det finns t.ex. en föreskrift om Ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt SoL och LSS (SOSFS 2006:11). Ledningssystemet ska bland annat säkerställa att det finns uppföljningsbara mål utifrån SoL och LSS, att ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet fastställs, att enskilda och grupper, till exempel brukarorganisationer, ges delaktighet i arbetet med att utveckla och säkra kvaliteten samt att kvalitetsarbetet dokumenteras och följs upp. En annan föreskrift är Ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården (SOSFS 2005:12) som bland annat ska säkerställa ett systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. Det ska finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan vårdgivare, verksamhetschef och hälso- och sjukvårdspersonal, samt att det finns rutiner för egenkontroll, uppföljning och erfarenhetsåterföring. Socialstyrelsens allmänna råd ger vägledning för implementering av lagar som rör socialtjänsten.

3.6. Skollagen (2010:800)

Den nya skollagen (2010:800) tillämpas på utbildning från och med den 1 juli 2011. Ett syfte med lagändringen inom förskoleområdet är att göra kommunal och enskild förskoleverksamhet likvärdig. Därav är bestämmelserna i den nya skollagen och läroplanen styrande för samtlig förskoleverksamhet oberoende av huvudman.

2 kap. 5 § Skollagen reglerar relationen mellan kommunen och den enskilda förskolan:
Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas om den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. [...] Ett godkännande ska avse en viss utbildning och eller skolenhet.

I 4-5 §§ i lagen (2010:801) om införande av skollagen anges att de förskolor som fått godkännande enligt den tidigare skollagen även fortsättningsvis ska vara godkända om de har förklarats berättigade till bidrag enligt den äldre skollagen. I annat fall ska godkännandet inte längre äga giltighet.

3.7. Allmänna råd och kommentarer för kvalitet i förskolan

Utöver vad som står i lagen har Skolverket tagit fram allmänna råd för kvalitet i förskolan. De baseras på bestämmelser i skollagen, läroplanen för förskolan och det barnperspektiv som finns i FN:s konvention om barns rättigheter. Syftet är att förtydliga verksamheten utifrån skollag och läroplan samt att stödja kvalitetsarbetet i förskolan. De tar sin utgångspunkt i områden och faktorer som Skolverket identifierat som centrala för förskolans kvalitet.

Skolverkets allmänna råd riktar sig till både kommunen och den personal som arbetar i förskolan. De kan också vara vägledande för kommunens tillståndsgivning och tillsyn av enskilt drivna förskolor samt vara stöd för kvalitetsarbetet i enskilt drivna förskolor.

De allmänna råden disponeras utifrån områden som har betydelse för kvaliteten i förskolan; Förutsättningar, Arbetet i förskolan samt Måluppfyllelse. De allmänna råden anger hur man kan eller bör handla och syftar till att påverka utvecklingen i en viss riktning, och vänder sig både till kommunen och till medarbetare vid respektive förskola. De allmänna råden bör följas såvida det inte går att visa att man handlar på andra sätt som leder till att kraven i bestämmelserna uppnås.

Inom området *Förutsättningar* ges råd och rekommendationer för strukturkvaliteten, det vill säga det som rör samhällets krav och förväntningar på förskolan och vad som styr verksamheten. Exempel på råd som ges kommunen inom området är ansvarsfördelning, system och rutiner för planering, uppföljning och utvärdering, personaltäthet, genomförande av konsekvensutredningar, behörig personal, kompetensutveckling och uppföljning av huruvida inne- och utemiljö är ändamålsenlig.

Inom kvalitetsområdet *Arbetet i förskola* ges rekommendationer som rör den pedagogiska verksamheten och de processer som äger rum i förskolan. Exempel på råd som ges kommunen inom området är barns behov av särskilt stöd och förskolornas interkulturella förhållningssätt.

Inom området *Måluppfyllelse* ges rekommendationer som rör resultatkvaliteten, det vill säga hur väl förskolan arbetar i förhållande till målen och hur detta kan bedömas. Exempel på råd som ges kommunen inom området är huruvida förskolan arbetar i riktning mot läroplanens mål samt att sprida resultatet från utvärderingarna till alla nivåer; politiker, förvaltningsledning, förskolans ledning, personal och föräldrar så att erfarenheter och förslag till förbättringsåtgärder synliggörs.

3.8. Kommunens tillsynsansvar

Skolinspektionen har ansvar för tillsynen över hela skolväsendet. Enligt 26 kap. 4 § skollagen har kommunerna dock fortsatt ansvar för tillsyn över sådana förskolor som de själva har godkänt. Enligt skollagen 26 kap. 2 § avses med tillsyn en självständig granskning som syftar till att kontrollera om en viss verksamhet efterlever de bestämmelser som gäller för driften av verksamheten. Enligt skollagens underliggande proposition får eventuella kommunala mål inte ingå i tillsynen om det går utöver nationell lagstiftning.

I lagen stadgas att tillsynsmyndigheten ska lämna råd och vägledning inom ramen för sin tillsyn. Skulle tillsynsmyndigheten vid tillsyn bedöma att en verksamhet inte uppfyller sina skyldigheter eller att huvudmannen inte arbetar enligt de regler som gäller för verksamheten får tillsynsmyndigheten ställa krav på att en viss åtgärd vidtas. Tillsynsmyndigheten får förena ett föreläggande med vite. Vid mindre allvarliga överträdelser kan tillsynsmyndigheten istället för att meddela ett föreläggande tilldela den enskilda utföraren en anmärkning.

Enligt skollagen 26 kap. 13-15 §§ får ett godkännande för enskild att driva förskoleverksamhet återkallas om:

- ▶ Utföraren inte har vidtagit de åtgärder som tillsynsmyndigheten har krävt
- ▶ Missförhållandet är allvarligt, eller
- ▶ Om utföraren inte längre uppfyller de krav som gäller för godkännande

3.9. Krav på enskilda förskolor

För att erhålla godkännande att bedriva förskoleverksamhet ska respektive förskola ha de förutsättningar som krävs för att kunna följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. I skollagen anges bland annat att det pedagogiska arbetet ska ledas av en förskolechef och att undervisningen bara får bedrivas av förskollärare. Denna får dock biträdas av annan perso-

nal om det främjar barnens lärande och utveckling. Det anges också att utbildningen ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler och att barngrupperna har en lämplig storlek och sammansättning. Barnen ska vidare erbjudas en allmänt god miljö, och utbildningen ska vara öppen för alla.

Läroplan för förskolan (Lpfö 98) gäller genom ändringen av skollagen som styrdokument för samtlig förskoleverksamhet oberoende av huvudmannaskap. Den definierar förskolans värdegrund och dess uppdrag. Vidare presenteras mål och riktlinjer för förskolans verksamhet inom områdena *Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande, Förskola och hem* samt *Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet*. Målen anger inriktningen för förskolans arbete och den önskade kvalitetsutvecklingen i förskolan. Riktlinjerna anger ansvaret som åvilar alla som arbetar i förskolan samt ansvaret arbetslaget har för att arbetet i förskolan inriktas mot läroplanens mål.

I Skolverkets allmänna råd för kvalitet i förskolan som nämnts ovan finns också ett antal råd och rekommendationer riktade till personal som arbetar i förskolan. Exempel på råd som ges personalen inom kvalitetsområdet *Arbetet i förskolan* är att det är viktigt att personalen återkommande diskuterar och reflekterar kring en helhetssyn på barnens utveckling utifrån läroplanen, diskuterar hur läroplanens målområden kan integreras i den dagliga verksamheten, organiserar verksamheten så att barnen får tid, rum och material för olika former av lek, ser det unika hos varje barn, aktivt arbetar med jämställdhet mellan flickor och pojkar samt uppmuntrar barns delaktighet och inflytande.

Exempel på råd som ges personalen inom kvalitetsområdet *Måluppfyllelse* är att personalen utvärderar måluppfyllelsen genom att bedöma hur förskolan arbetar i relation till läroplanens mål, använder olika metoder för dokumentation och utvärdering, använder barns och föräldrars synpunkter vid utvärdering av verksamheten samt använder resultat från utvärderingar som ett led i kvalitetsarbetet.

3.10. Godkännandekrav

För att få bedriva enskild förskoleverksamhet krävs enligt skollagen att kommunen lämnar godkännande. Då det råder fri etableringsrätt på förskoleområdet i Sverige ska kommunen godkänna enskilda huvudmän om de uppfyller vissa kriterier. För att enskilda förskolor ska få bidrag från kommunen fordras att godkännande har lämnats av ansvarig nämnd. Dessa krav är bland annat personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses, att barngrupperna skall ha en lämplig sammansättning och storlek samt att lokalerna skall vara ändamålsenliga. Om dessa krav är uppfyllda ska kommunen där verksamheten ligger besluta om rätt till bidrag utifrån vissa villkor, bland annat om verksamheten är öppen för alla barn samt att avgifterna inte är oskäligt höga.

Förskoleverksamheten ska utgå från varje barns behov och barn med psykiska, fysiska hinder eller som av andra skäl behöver särskilt stöd i utvecklingen ska ges den omsorg de behöver.

Vidare fastställer skollagen att kommunen ansvarar för tillsyn av förskoleverksamhet. Kommunen har därmed rätt att inspektera verksamheten och inhämta de upplysningar och handlingar som är nödvändiga för att bedriva tillsynen. Om missförhållanden inom verksamheten påträffas kan kommunen kräva att utföraren, i enlighet med kapitel 2a 16 §, åtgärdar dessa.